

ELS COMTES I EL COMTAT DE PRADES

El títol de comte de les Muntanyes de Prades (que més tard se simplificà per l'ús en comte de Prades) és el primer títol comtal creat i concedit (1324) per un sobirà català al Principat que sigui distint als antics comtats de l'època carolíngia, que esdevingueren sobirans i, aplegats, constituïren Catalunya. El prestigi del títol de comte era molt gran a Catalunya i per aquesta raó fou, fins a finals del segle XVI, molt poc concedit, i quan ho fou s'atorgà generalment a membres de la casa o família reial o a grans magnats. El comtat de Prades el segueixen en antiguitat el comtat de Cervera, creat el 1351 per als hereus de la corona catalano-aragonesa, i el de Cardona, concedit el 1375 al vescomte de Cardona i erigit en ducat el 1491. Els sobirans de la dinastia castellana de Trastàmara crearen només el de Palamós, el 1484, per a recompensar els Requesens. El següent títol comtal (Aitona) no es concedí fins el 1523, que l'atorgà el primer dels Austria per recompensar els mèrits dels Montcada i fou convertit en marquesat el 1581.

El rei Jaume II creà, com a feu honrat, el títol i la jurisdicció comtal de Prades per privilegi atorgat a la catedral de Barcelona el 6 de maig de 1324 a favor del seu fill l'infant Ramon Berenguer, amb la clàusula que si ell, o el seu fill, o els seus néts, o altres qualssevol descendents d'ell, del sexe masculí i procreats de legítim matrimoni, morissin sense fill o fills legítims del sexe masculí, el comtat retornés a la Corona. Comprenia totes les torres, castells i viles d'Altafalla, Falset i Móra d'Ebre, els llocs de Marçà i de Pratedip i la resta de la denominada baronia d'Entença. El 1341, Ramon Berenguer el permutà pel comtat d'Empúries amb el seu germà, l'infant Pere, comte de Ribagorça. El castell principal del comtat —almenys per a la residència i l'administració— fou el de Falset.

A la mort del tercer comte (1414) reclamaren el comtat la seva néta, Joana de Prades, filla gran del seu primogènit, Pere de Prades, que l'havia premort; Alfons de Gandia i d'Arenós, segon duc

de Gandia i comte de Ribagorça, nét primogènit del segon comte de Prades i Bernat Joan de Cabrera i de Prades, com a fill del comte d'Osona i de Mòdica i de Timbor de Prades (filla del difunt comte) i, des del 1420, com a marit de Violant de Prades i de Villena, cosina germana seva i filla de Jaume de Prades i d'Arenós, que era un altre fill del comte difunt. El duc de Gandia, que era el rival principal de Joana, i l'únic que en realitat tenia dret al comtat, morí entre 1424 i 1425 sense fills legítims. Aquesta circumstància produïa que el comtat retornés a la Corona, però el fet de l'adhesió de la casa comtal de Cardona a la nova dinastia dels Trastàmara fou definitiu per a les pretensions de Joana de Prades, ja que el 1414 havia estat casada amb un nebot de l'esmentat segon duc de Gandia, Joan Ramon Folc de Cardona i de Gandia, aleshores vescomte de Vilamur (fill primogènit del comte de Cardona), a qui aporta els pretesos drets sobre el comtat de Prades. El títol romangué, doncs, vacant fins el 1425, quan el litigi fou dirimit per una resolució del rei adjudicant-lo al vescomte de Vilamur.

Quan el comtat passà, juntament amb el ducat de Cardona, per matrimoni, a la casa ducal de Sogorb i comtal d'Empúries, durant un cert temps, el títol de comte de Prades fou emprat pels primogènits dels ducs de Cardona (que és el primer ducat del Principat), que també acostumaren d'intitular-se comte d'Empúries com a primogènits dels ducs de Sogorb.

A la mort del 14.è comte es produí un nou plet entre una germana i un oncle del difunt que es resolgué el 1676 a favor de la primera.

La relació de comtes de Prades, i de llurs consorts, amb l'expressió dels anys de govern, és la que segueix:

- I. *Ramon Berenguer* (1324-1341); infant de Catalunya-Aragó.
= 1.º 1328 Blanca de Tarent.
2.º 1338 Maria de Xèrica i de Lloria.
- II. *Pere* (1341-1358 renuncia), germà de l'anterior; infant de Catalunya-Aragó, comte d'Empúries i de Ribagorça, baró de Pego, senyor de Dènia i Gandia.
= 1331 Joana de Foix.
- III. *Joan de Prades i de Foix* (1358-1414), fill de l'anterior; baró d'Entença.
= **Sança Eiximenis** d'Arenós i de Bellpuig.

- IV. *Joana de Prades i de Cabrera*, néta de l'anterior, filla de Pere de Prades i de Joana de Cabrera; baronessa d'Entença.
= 1414 *Joan Ramon Folc de Cardona i de Gandia* (1425-1445 renúncia), 3.er comte de Cardona, vescomte de Vilamur.
- V. *Joan Ramon Folc de Cardona i de Prades* (1445-1486), fill de l'anterior; 4.^{rt} comte de Cardona, vescomte de Vilamur, baró d'Entença.
= 1. 1445 Joana d'Urgell i d'Aragó.
2. Elisabet de Cabrera i de Prades.
- VI. *Joan Ramon Folc de Cardona i d'Urgell* (1486-1513), fill de l'anterior; 1.er duc de Cardona, 1.er marquès de Pallars, vescomte de Vilamur, baró d'Entença.
= 1467 Aldonza Enríquez y Quiñones.
- VII. *Ferran de Cardona i Enríquez* (1513-1543), fill de l'anterior; 2.^{on} marquès de Pallars, vescomte de Vilamur, baró d'Entença.
= 1. 1497 Francisca Manrique de Lara y de Castro.
2. Isabel Agustí i Albanell.
- VIII. *Joana de Cardona i Manrique de Lara* (1543-1564), filla de l'anterior; 3.ª duquessa de Cardona, 3.ª marquesa de Pallars, vescomtessa de Vilamur, baronessa d'Entença.
= 1516 Alfons d'Aragó i de Portugal, 2.^{on} duc de Sogorb, 33.^è comte d'Empúries.
- IX. *Francesc d'Aragó i de Cardona* (1564-1575), fill de l'anterior; 34.^è comte d'Empúries, etc.
= Àngela de Cárdenas y de Velasco.
- X. *Joana d'Aragó i de Cardona* (1575-1578), germana de l'anterior; 35.ª comtessa d'Empúries, etc.
= Diego Fernández de Córdoba y Fernández de Córdoba, 3.er marquès de Comares.
- XI. *Lluís Ramon Folc d'Aragó-Cardona-Córdoba* (1578-1596), fill de l'anterior.
= 1587 Ana Enríquez de Cabrera y Mendoza.
- XII. *Enric d'Aragó-Cardona-Córdoba i Enríquez de Cabrera* (1596-1608), fill de l'anterior; 36.^è comte d'Empúries, 4.^{rt} marquès de Comares, etc.
= 1. 1605 Juana de Rojas y Enríquez de Cabrera.
2. 1606 Catalina Fernández de Córdoba-Figueroa y Enríquez de Ribera.
- XIII. *Lluís Ramon Folc d'Aragó-Cardona-Córdoba i Fernández de Córdoba-Figueroa* (1608-1670), fill de l'anterior; 37.^è comte d'Empúries, etc.
= 1. 1630 Mariana de Sandoval-Rojas y Enríquez, 3.ª duquessa

- de Lerma, 7.ª marquesa de Dénia, de Villamizar i de Cea, comtessa d'Ampudia, de Santa Gadea i de Buendía.
2. 1660 María Teresa de Benavides y Dávila-Corella.
- XIV. *Joaquim d'Aragó-Cardona-Córdoba i de Benavides (1670)*, fill de l'anterior; 39.^è comte d'Empúries, etc.
- XV. *Pere Antoni d'Aragó-Cardona-Córdoba i Fernández de Córdoba-Figueroa (1670-1676 renuncia)*, oncle de l'anterior; 40.^è comte d'Empúries, etc.
= 1. 1629 Jerónima de Guzmán-Dávila y Enríquez de Ribera, 2.ª marquesa de Povar.
2. d.1641 Ana Fernández de Córdoba-Figueroa y Enríquez de Ribera.
3. 1680 Ana Catalina de la Cerda y de Aragón-Cardona-Córdoba.
- XVI. *Caterina d'Aragó-Cardona-Córdoba i de Sandoval-Rojas (1676 [1670]-1697)*, neboda de l'anterior; 41.ª comtessa d'Empúries, etc. i duquessa de Lerma, marquesa de Dénia, Cea i Villamizar, comtessa d'Ampudia, Santa Gadea i Buendía.
= 1652 Juan Francisco de la Cerda y Enriquez de Ribera, 8.^è duc de Medinaceli, 6.^è duc d'Alcalá de los Gazules, marquès de Cogolludo, de Tarifa i d'Alcalá de la Alameda, comte d'El Puerto de Santa María i de los Molares, baró d'Antella.
- XVII. *Luis de la Cerda (1697-1711)*, 42.^è comte d'Empúries, etc.
- XVIII. *Nicolás Fernández de Córdoba-Figueroa de la Cerda (1711-1739)*, 43.^è comte d'Empúries, etc.
- XIX. *Luis Fernández de Córdoba-Figueroa de la Cerda (1739-1768)*, 44.^è comte d'Empúries, etc.
- XX. *Pedro Fernández de Córdoba-Figueroa de la Cerda (1768-1789)*, 45.^è comte d'Empúries, etc.
- XXI. *Luis Fernández de Córdoba-Figueroa de la Cerda (1789-1806)*, 46.^è comte d'Empúries, etc.
- XXII. *Luis Fernández de Córdoba-Figueroa de la Cerda (1806-1840)*, 47.^è comte d'Empúries, etc.
- XXIII. *Luis Fernández de Córdoba (1840-1873)*, 48.^è comte d'Empúries, etc.
- XXIV. *Luis Fernández de Córdoba (1873-1879)*, 49.^è comte d'Empúries, etc.
- XXV. *Luis Fernández de Córdoba (1879-1956)*, 50.^è comte d'Empúries, etc.
- XXVI. *María Victoria Eugenia Fernández de Córdoba (1956)*, 51.ª comtessa d'Empúries, etc.

BIBLIOGRAFIA

RICARDO DEL ARCO, *Sepulcros de la real casa de Aragón.*

AGUSTÍN DURÁN Y SANPERE, *La torre Pallaresa.*

FRANCISCO FERNÁNDEZ DE BETHENCOURT, *Historia genealógica y heráldica de la monarquía española. Casa real y grandeza de España.*

ARMANDO DE FLUVIÀ Y ESCORSA, *Los condes y el condado de Ampurias. Los vizcondes de Osona, después llamados de Cardona, luego condes y, finalmente, duques de Cardona.*

«Gran Enciclopèdia Catalana»

SANTIAGO SOBREQÜÉS I VIDAL, *Els barons de Catalunya. La alta nobleza del norte en la guerra civil de 1462-1472*

FERRAN VALLS I TABERNER, *L'hospital del Coll de Balaguer, fundat per l'infant fra Pere d'Aragó.*

ARMAND DE FLUVIÀ I ESCORSA
de l'Institut d'Estudis Gironins

APÈNDIX

Transcripció del privilegi de creació del comtat de les Muntanyes de Prades pel rei Jaume II, a favor del seu fill l'infant Ramon Berenguer, donat a Barcelona el 6 de maig de 1324.

In nomine Domini nostri Ihesu Xristi amen. Ad notitiam presentium et memoriam futurorum, nos Jacobus, Dei gratia rex Aragonum, Valentie, Sardinie et Corsice ac comes Barchinone, desiderantes dum ab alto nobis vita conceditur sic inter filios karissimos nostros ab universorum Domino nobis datos, disponere salubriter ut nostra provisione quilibet eorum contenti sibi adinvicem, prout debuerint fraternam exhibeant caritatem. Idcirco affectantes vos inclitum karissimum filium nostrum infantem Raimundum Berengarii paterno et regio favore prosequi et ad comitalem dignitatem honorabiliter attollere, insignire ac etiam sublimare per nos et nostros, presentes et futuros gratis et ex certa scientia ac spontanea voluntate damus et concedimus et ex causa donationis et concessionis tradimus pro hereditate, titulo pure perfecte et irrevocabilis

donationis inter vivos vobis dicto infanti Raimundo Berengarii presenti et recipienti a nobis jam emancipato vestrisque legitimis infrascriptis successoribus imperpetuum totas montaneas nostras vocatas de Prades in Cathalonia situatas cum villa de Prades et castro ac villa de Siurana et aliis castris, villis et locis ipsarum montanearum de Prades plenarie et complete cum omnibus juribus, terminis et pertinentiis eorum prout melius et plenius antecessores nostri et nos eas habuerunt et habemus et ubicumque ratione ipsarum tam ea que ad manus nostras tenemus et que habemus et habere debemus infra montaneas ipsas et alibi ratione ipsarum ut predicatur quan alia que pro nobis ad feudum vel alio quoquo modo milites et alii quicumque homines ibi tenent vel tenere debent pro nobis in feudum vel aliter in quantum videlicet ad nos vel jura nostra ratione dictarum montanearum possunt vel debeant pertinere. Damus etiam et concedimus et ex causa donationis et concessionis tradimus per nos et nostros presentes et futuros gratis et ex certa scientia ac spontanea voluntate pro hereditatis titulo, pure perfecte et irrevocabilis donationis inter vivos vobis dicto infanti Raimundo Berengarii presenti et recipienti vestrisque predictis legitimis successoribus imperpetuum castra et villas de Altafalla, de Falceto, de Tiviça et de Mora prout ad nos spectant et spectare debent ex donatione inde nobis facta per nobilem Guillemum d'Entença, quondam, prout in instrumento publico ex ipsa donatione confecto plenius et serius continetur. Item simili modo damus et concedimus vobis et vestris directum dominium et jus alodiarium nostrum cum potestate seu potestatibus atque servitio que habemus et habere debemus qualicumque modo in castris et locis de Marçano et de Pradip que fuerunt dicti Guillemi d'Entença, quondam, sic tamen quod si dictum directum dominium et ius alodiarium ac potestas seu potestates et servitium dictorum castrorum et locorum de Marçano et de Pradip evincerentur a vobis, nos vel nostri pro ipsis vobis aut vestris de evictione minime teneamur. Premissa igitur omnia et singula damus et concedimus vobis dicto infanti Raimundo Berengarii et vestris cum baronibus, militibus, feudatariis sive castellanis feudis et cum omnibus hominibus et feminis cuiuscumque conditionis et legis existant ibi habitantibus et habitaturis et cum omnibus dominicaturis, mansis, honoribus et possessionibus quibusque et cum terris omnibus heremis et populatis et cum montibus et planis, garrigiis, cumbis sive vallibus et cum fluviis, rivis sive fontibus, furnis, molendinis, adempriviis, talliis et collectis, subsidiis et questiis ac monetatico et cum justiciis, calonis districtibus placitis firmamentis et stacamentis cum bannis et faticis et cum mero imperio atque mixto et alia iurisdictione quacumque, et cum omnibus dominiis seu donacionibus potestatibus et iurisdictionibus quibuscumque et cum lezdis, passagiis, carnalagiis, et mensuraticis, pensis, hostibus, exercitibus et cavalcatis et redemptionibus eorum

et cum pace et guerra et cum omnibus redditibus, exitibus, fructibus, proventibus, obventionibus, mineriis, inventionibus seu trobis cum decimis, quartis et terciis et cum omnibus terminis juribus et pertinentiis predictarum montanearum et aliorum castrorum et locorum pretactorum et cum omnibus aliis et singulis que nos ibi habemus vel habere debemus aut possumus quibuscumque modis juribus rationibus vel causis prout melius nostri antecessores habuerunt et nos permissa omnia et singula habemus et habere possumus et debemus. Volentes statuantes et etiam ordinantes ex regia auctoritate nostra et ex nostre regalis plenitudine potestatis quod de cetero dicte montanee de Prades, cum premissis juribus, terminis et pertinentiis suis sint et nominentur comitatus qui vocetur Comitatus Montanearum de Prades et alia castra et loca predicta que fuerunt dicti Guillemi d'Entença, quondam, cum omnibus terminis et pertinentiis suis una cum dicto directo dominio et jure alodiaro ac potestate seu potestatibus atque servitio dictorum castrorum de Marçano et de Praddip sint perpetuo annexa, coniuncta et indivisibilia cum dictis montaneis de Prades et censeantur et habeantur de pertinentiis et terminis ipsarum montanearum et comitatus earundem nec unquam possint separari ab illis. Et vos memoratus infans Raimundus Berengarii et vestri intitulemini perpetuo ac nominemini Comites Montanearum de Prades et sitis dignitatis et honoribus comitalibus plenarie insigniti. Predictas autem montaneas de Prades seu comitatum ipsarum cum omnibus et singulis terminis et juribus supra expressis damus atque concedimus vobis dicto infanti sub hiis conditione retentione modo et forma quod dictas montaneas et comitatum vos et vestri teneatis in feudum honoratum absque aliquo servitio secundum usaticos Barchinone et consuetudines Cathalonie imperpetuum pro nobis et herede nostro universali et successoribus eius. Et teneamini vos et vestri pro ipsis prestare et facere homagium ut pro feudo. Teneamini etiam vos et vestri irati et pacati dare potestatem et potestates nobis et nostris de castro de Siurana et villa de Prades et de omnibus aliis et singulis castris et fortalicis ac locis ipsarum montanearum et omnium terminorum et pertinentiarum earundem montanearum secundum predictos usaticos Barchinone et consuetudines Cathalonie quandocumque et quotienscumque eam vel eas nos vel nostri duxerimus requirendas. Verumtamen predicta castra et loca de Altafalla, de Falceto, de Tiviça et de Mora et directum dominium et alia quod et que vobis concedimus in dictis castris et locis de Marçano et de Praddip, habeatis vos et vestri per alodium liberum atque franchum licet ordinaverimus et nobis et velimus ea esse de pertinentiis et terminis dicti comitatus ut superius continetur ita videlicet quod nunquam ut prediximus separentur vel dividantur a dicto Comitatu Montanearum de Prades. Quod si per nos aut nostros contra fieret in eo casu prenominata castra et loca de Altafalla, de Fal-

ceto, et de Tiviça, que fuerunt dicti nobilis Guillemi, cum directo dominio iure alodiaro potestatibus atque servitio dictorum castrorum de Marçano et de Praddip que vobis damus et concedimus per alodium ut est dictum, efficerentur ex tunc feudum honoratum et tenerentur pro nobis et nostris per vos et vestros sub conditionibus retentionibus, modis et formis sub quibus vobis damus et concedimus Comitatum Montanearum de Prades predictum et pro illis in eo casu facere teneremini vos et vestri hogamium et potestates inde dare et alia facere ut pro feudo honorato que pro dicto comitatu facere tenebimini vos et vestri. Et in hoc casu intelligimus et declaramus quod dictum castrum et locus de Mora cum omnibus terminis, iuribus et pertinentiis suis sit et remaneat alodium vestri et vestrorum. Teneamini etiam vos et vestri pro hiis que vobis damus venire ad curias generales Cathalonie et interesse in eis quando et quotiens per nos et successores nostros mandatum vel requisitionem receperitis super eo et alia etiam facere et complere que alii tenentes pro nobis in Cathalonie feuda honorata facere tenentur et debent. Ceterum inhibemus, statuimus et ordinamus per vos et vestros perpetuo tenendum et inviolabiliter observandum ut in dicto comitatu vel ratione aut causa ipsius seu in prescriptis aliis que vobis concedimus et donamus nunquam cudatis vel cudere possitis aut cudi facer monetam aliquam vel monetas, set semper utamini monetis generaliter curribilibus in dictis comitatu et locis. Retinemus etiam nobis et nostris et sub hiis conditione, modo et forma donationem et concessionem facimus supradictam quod si vos vel filius seu filii aut nepotes vestri seu alii quicumque descendentes a vobis masculini sexus de matrimonio legitimo procreati decederitis —quod absit— quandocumque absque filio vel filiis ut predicatur legitimis masculini sexus, comitatus predictus cum omnibus aliis et singulis supradictis ad nos seu ad heredem nostrum et nostrorum qui pro tempore fuerit qui erit rex Aragonum et comes Barchinone libere et absque contradictione et impedimento quolibet integraliter devolvantur ac etiam revertantur. Salvis tamen obligationibus siquas ibi feceritis vos vel vestri uxoris vel uxoribus cum qua vel quibus duxeritis contrahendum pro dotibus et dotariis earundem uxorum quas et que uxoribus ipsis in dictis comitatu, castris et locis salva esse volumus et illesa. Si vera vos aut descendentes a vobis legitimi masculini sexus sic descendentes reliqueritis filiam vel filias, neptem vel neptas nos vel heres noster universalis et sui teneamur et teneantur eas decenter iuxta nobilitatem earum matrimonio collocare; quo casu similiter comitatus predictus cum aliis omnibus et singulis castris, locis et aliis predictis ad nos seu ad heredem nostrum et nostrorum predictum libere et absque contradictione et impedimento quolibet integraliter devolvantur ac etiam revertantur salvo etiam quod vos et vestri sic decedentes possitis ordinare pro anima vestra et vestris voluntarius faciendis usque ad quantitatem millem

marcharum argenti quas nos vel heres universalis noster et sui antequam dictum comitatum et alia castra et loca seu alia predicta recuperemus exsolvere teneamur et teneantur. Igitur salvis et retentis nobis et nostris que superius continentur damus et cedimus vobis et vestris omnia jura nostra in premissis et singulis eorundem ac voces et acciones nobis quibus possitis uti agere et experiri in iudicio et extra quemadmodum nos possemus ante huiusmodi donationem. Constituentes vos et vestros in hiis omnibus et singulis dominos et procuratores ut in rem vestram propriam sub formis et modis superius expressatis inducentes vos de presenti in corporalem possessionem omnium et singulorum predictorum que vobis damus ad habendum, tenendum, possidendum et perpetua a vobis et vestris legitimis predictis successoribus expletandum, quam possessionem vobis de facto tradi faciemus, et interim constituimus nos ea omnia et singula pro vobis et vestro nomine possidere. Hanc igitur donationem et concessionem nostram facimus vobis dicto infanti Raimundo Berengarii et vestris perpetuo sub forma predicta sicut melius et plenius ac sanius dici et intelligi potest ad vestrum et vestrorum salvamentum et bonum intellectum. Mandantes per presens instrumentum et privilegium nostrum vicem etiam epistole gerens, prelatibus, baronibus, militibus feudataris, castlanis, et universis et singulis aliis hominibus cuiuscumque fegis et conditionis existant infra dictum comitatum seu alia loca predicta constitutis Berengarii et vestros habeant pro dominis dictorum comitatus et locorum et suis vobisque et vestris illi qui debuerint prestant et faciant homagium et fidelitatem prout sive pro feudis sive pro aliis teneantur, et vobis pareant et attendant ut comiti ac domino dictorum comitatus, castrorum et locorum et aliorum predictorum et singulorum, salvis tamen nobis et nostris retentionibus supradictis. Nos enim ipsos et eorum quemlibet ab omni homagio et obligatione quibus nobis teneantur absolvimus et propterea penitus liberamus; mandamus etiam universis officialibus et subditis nostris, presentibus et futuris, quod hanc donationem et concessionem nostram teneant inviolabiliter et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant. Ad hec nos infans Raimundus Berengarii predictus confitentes sub virtute juramenti inferius per nos prestiti nos excessisse etatem quatuordecim annorum et ultra; recipientes cum reverentia et filiali subiectione a vobis excellentissimum principem et domino domino Jacobo, Dei gratia rege Aragonum in supradicto, domino et patre nostro karissimo a vobis jam emancipati gratiam, donationem et concessionem predictam sub modis, formis conditionibus et retentionibus suprascriptis ac eisdem omnibus et singulis prout superius largius et clarius continentur consentientes expresse, convenimus et promittimus per nos et nostros vobis dicto domino regi presenti et recipienti et vestris modos, formas, condi-

tiones et retentiones prescriptas tam in prestando homagio quam in dandis potestate et potestatibus predictorum ac aliis omnibus et singulis supra expressis attendere et complere ac perpetuo per nos et nostros inviolabiliter observare. Et hec omnia et singula juramus per Deum et eius sancta quatuor Evangelia manibus nostris corporaliter tacta attendere et complere et in aliquo nunquam contravenire. Et etiam pro predictis et singulis facimus vobis et presenti homagium ore et manibus comendatum iuxta usaticos Barchinone et consuetudines Cathalonie. Ad huius autem rei memoriam et perpetuam firmitatem facta sunt inde duo consimilia instrumenta, alterum habendum et tenendum per dictum dominum regem et alterum per dictum dominum infantem Raimundum Berengarii, sigillata bulla plumbea dicti domini regis et sigillo domini infantis Raimundo Berengarii supradicti. Quod est actum in civitate Barchinone in ecclesie sedis eiusdem, pridie nonas madii anno Domini M^o CCC^o XX° quarto.

Signum ✠ Jacobi, Dei gratia regis Aragonum, Valentie, Sardinie et Corsice ac comitis Barchinone predicta qui premissa concedimus et firmamus.

Signum ✠ infantis Raimundi Berengarii predicti qui premissa laudamus, concedimus, firmamus et juramus.

Testes huius rei sunt qui presentes fuerunt:

Reverendus Johannes, archiepiscopus Toletanensis, filius dicti domini regis.

Venerabiles: frater Jacobus, de Ordine Beate Marie de Muntesia, ipsius domini regis filius.

Poncius, Barchinonensis episcopus.

frater Raimundus de Impuriis, prior Ordinis Hospitalis in Cathalonia.

frater Sancius de Aragone, comendator Miraveti.

frater Poncius, abbas monasterii Populeti.

Nobiles: Petrus Cornelii.

Othonus de Montecatheno.

Raimundus de Cardona, dominus de Torano.

Guillemonus de Cardona.

Geraldonus de Angularia.

Et milites: Raimundus de Melanno.

Berengarius de Sancto Vincentio.

Bernardus de Fonollario.

Guillemus de Sancta Columba.

Petrus Calderoni.

Petrus de Montetornesio.

Athonus de Azlor.

Ferrerius de Villafrancha.
Poncius de Occulo Molendinorum.
Petrus Marti, thesaurarius.
Bernardus de Aversone, notarius dicti domini regis.
Ferrerius de Lilleto, baiulus Cathalonie generalis.

Et cives: Franciscus Marquesii.
Romeus Durfortis.
Petrus de Sanaugia.
Thomas de Sancto Clemente.
Arnaldus Bernardi.
Raimundus Fivellerii.

Fuerunt clausa per Guillemum Augustini, scriptorem domini regis
predicti et notarium publicum per totam terram domini regis.

ACA, CA Reg. 225, fols. 151 a 153),